

Vasutasnap „csúcsforgalom”

Megy a gőzös, megy a gőzös...

Fúvósok után jöttek a citerások

Kanizsára — ma már persze csak a nótában. De azért nem kellett a sinektől elszakadnia annak, aki — igaz nem a nótabeli városba, hanem — az SZVSE-pályára egykezett szombat délelőtt: a 36. vasutasnap rendezvényeire. Az 1-es villamos éppen a kapuig vitte, így aztán nem kellett gumikerekekre váltani most sem. Ami a programot illeti, már hírből sem volt olyan „zötyögős” mint a villamos. Kilenck órák a vasutas fúvószenekar pattogó ritmusaival vette kezdetét az egész napi kikapcsolódást ígérő, vidám műsor. Szerencsére *Megyeri Mari* és *Palócz László* nótáinak nem lett igaza: a barométer egyáltalán nem állt esőre, később sem (a bögöbe ugrásról azonban ez idáig sem kaptunk hírt). A jó idő, a derűs napsütés nagy lömeget varázsolt a lelátókra. Többségben természetesen a helybeliek voltak. Vasutasok, utasok, civilek szórakoztak együtt — késő délutánig.

A délelőtti „Csúcsforgalom az SZVSE-pályán” című egyveleget neves fővárosi művészek celebrálták. Sajnos, éppen az hiányzott, ami a savát-borsát adhatta volna az itteni produkciónak: az aktualitás. Úgy tűnt, mintha ebből a mesterségből hiányozna a humor. A vasutas munka mindennapjainak derűsebb pillanataira való utalások elmaradtak. Kapott helyette mást a publikum: bárhol előadható, mindenütt ülő poénokat.

Váradi Zsuzsa konferálására sorra léptek az alkalmi színpad világát jelentő deszkákra a meghívott előadók. *Petress István*, a rádió főmunkatársa, rendhagyó „Csúcsforgalom” adását alkalmanként dalra fakadva próbálta színesíteni. *Straub Dezső* színművész fülbemászó dallamaival. *Csák Hugó* vaskos humorával hívta fel magára a figyelmet. *Kemény Kázmér* táncdalénekest akár tiszteletbeli vasutassá is fogadhatnák a szegediek, az idén éppen ötödik alkalommal ünnepelték nálunk ezt a napot.

A legtöbben természetesen az egész családot elhozták a szombati rendhagyó, ünnepi „szolgálatba”. Így hát, aki csak tehette, ebédjét is a helyszínen igyekezett elkölteni. A bográcsos marhapörköltre jól csúszott a hűvös sör, az üdítő. Szerencsére a (vas)utasellátás ez egy-

szer semmi kívánivalót nem hagyott maga után. Aki pedig az ebéddel felszedett néhány dekát akarta ledolgozni, megtehetette helyben: egész délután vidám sportversenyekkel, játékos vetélkedőkkel várták az érdeklődőket. Kispályás labdarúgóturna, birkózó bemutatkozó, férfi és női futószámok színesítették a programot. Asztalitenisz, teke és sakkeszenyekre is lehetett a helyszínen nevezni.

A szervezők gondoltak a gyermekekre is. A kitelepült forgó és céllövölde mellett léggömbvadászatban, kötélhúzásban, zsákbanfutásban, 11-es rúgásokban, gólyaláb futóversenyben tehetők próbára ügyességüket — no meg szüleik türelmét a legkisebbek. S hogy végül milyen jól sikerült ez a nap, annak a civil fiatalembernek véleménye is bizonyítja, aki hazafelé így érvelt barátjának:

— Már csak ezért az egy napért is érdemes lenne elmenni vasutasnak.

— Aztán ugyan mire mennék ott veled, *Piktor Józsi*?

Vonatkerék pumpálónak táncsak bevinnének... Jövőre, majd meglátjuk

Rafai Gábor

Szamba a Napos úton

In memoriam Moncada

A mosolygós, sötétbőrű lányokkal és fiúkkal mind gyakrabban találkozhatunk Szeged utcáin, az üzemekben, építkezéseken, de a városunkban élő kubai diákok pontos számát legfeljebb néhány bennfentes tudta — eddig. Nos, mi a legfrissebb adattal szolgálhatunk: 374 kubai fiatal tanul, dolgozik a Tisza-partján. Ha figyelembe vesszük, hogy az államközi egyezmények eredményeként közel 3 ezer diák vállalhatja magát „karibi”-nek, az is kiderül, hogy a főváros után itt a legnagyobb közösségük.

A szám egyébként szombaton, a Volán Napos úti sporttelepén hangzott el, ahol megtudhattuk azt is: nemcsak az egyik legnépesebb, de a legszorgalmasabb csapat kovácsolódott három szegedi nagyüzemben. A KSZV-nél, a Textilművekben és a Délépnél dolgozó fiatalok ugyanis épp munkájukkal érdemelték ki, hogy Szeged rendezhesse a legnagyobb kubai ünnep, a Moncada laktanya ostromának évfordulóját hagyományos megemlékezést.

Mielőtt szó lenne a részletesebb programról, talán nem árt szót ejteni a sajátos kubai ünnepről. A távoli szigetországban minden évben munkaversenyt rendeznek, így tisztelegve a Moncadát 1953. július 26-án ostromlók emléke előtt. A

legtöbb sikert felmutató tartomány lesz aztán az országos ünnepsorozat színpadja. Nos e szokást mentették át a kubai fiatalok Európa középeré, pontosabban most első alkalommal Szegedre.

S milyen tartalommal töltenek meg a közép-amerikaiak egy nemzeti ünnepet? Délelőtt fél tizenegykor politikai nagygyűlés szónokainak — *Ernesto Rojas Delgado*nak, a kubai nagykövetség párttitkárának Li-

Gyenes Kálmán felvétele

Nemzetközi nyelven íródott

Hej halászok, halászok...

„Ha nincs hal, fizetés sincs”

Csavaros dolgokat produkál a való; két nap alatt kétszer tűnt úgy, hogy úszik az egész riport, semmi nem lesz belőle. Aztán mégis lett, látható. Elhárulván az első számú akadály, fölkerestem *Pelle Lászlót*, a Tisza Halászati Termelőszövetkezet elnökét. Röviden vázolta a szövetkezet múltját, jelenét, s vélhető jövőjét, „most pedig”, mondta végül, „összehozom egy halászcsaláddal, és tőlük megtud mindent, amit e tárgyban megtudni, -írni érdemes.”

Így is történt. Az elnök szíveségből elfuvarozott a tápéi halásztelepre, „Cs. Nagy Pista megjött-e már?”, kérdezte az ottaniakat, „vizen van még”, így a válasz. Kocsiban ültünk újól, ajtók csuk/csap/ódtak, út a töltésen, mely porzó, s meleg, mi rekkenő. Közben informálódás egymásról (-iránt), s végül is meglettük Cs. Nagy Istvánt, a halászt, kinek egyébként az édesapja és a fia szintén e mesterséget űzi.

— Elviszed-e Pista, halászni ezt a gyereket? (Közben bemutatkoztam).

— El én. Fényképezni is lehet.

— Nem fogok — jejentetem ki.

— Úgy is jó. Akkor tehát holnap reggel találkozunk ekkor és ekkor, itt és itt. Gumicsizmája van?

— Nincs.

— Nem baj, ebből legálább kifolyik a víz.

— Hát persze — mondtam. (Nevetés, mindünk részéről).

— Nohát, akkor meg is egyeztünk. — Búcsúzkodás, jókedvvel, békével, s elporzottunk a kocsival, az elnök meg én.

Cs. Nagy István édesapja, a Tisza legöregebb halásza akkor is hálót foltozott, mikor fölkerestem (azaz: éppen bent találtam) a szövetkezetben.

— Ez a háló háromszáz méteres, tizenkét ember dolgozik vele — mondta. — De nem a Tiszára való ám, holtági ez a szerszám, s halastávi. Anyaga, látja, perlon, elte örök, a víz széjjel nem szívja. Persze, ha beakad

valamibe, hajóroncsba, fagyókerbe, szakad ez is, de szárogatni nem kell, mint a régi kenderhálókat. Minel többet van a vízben, annál erősb. Csak a napfényt nem szereti, napra tenni nem szabad.

— Mióta halászik, járva a vizet?

— Tizennégy éves koromtól kezdve. Tizenkilencben (ezerkilencszáz), nagypéntek reggelén léptem először csónakba, mely volt az öreg *Lele Antalé*. („Hát te ki fia vagy?” „Hát, apámat nem ismeri?”) ... Azóta járón tehát a vizet. Munkahelyem egy: a Tisza, ámbár mostanában már inkább csak a partján vagyok.

— Mekkora volt a legnagyobb hal, amit fogott?

— Száz kilón felüli, s persze, harcsa. De, mondjuk a kecsgeből, már az ötkeilós is nagyon számít, igen. A fi-am nemrég fogott is ötkeilósat, kecsge. A kecsge sár-ga meg égszínké. A többi tokféle halból a Tiszában már nemigen van. Pedig régen sokfajta volt: csillagos tok, kék tok, vágótok, sóregtok... En még elmondhatom magamról, hogy fogtam sóregtokot, színe olyan volt, mint a bakesó csőre. A kereskedő, ki megvette, megnyúzta rögvést, s kitömté. Lehet, hogy ez volt az utolsó tiszai sóreg.

— Mennyi az átlagos fogása? — kérdezem az ifjabb Cs. Nagy Istvánt.

— Ilyen nincs. Van, amikor tíz kiló jön, van, amikor öt mázsa. Olyan halász nem létezik, ki biztosra mehet; ha nagy pófával indul el az ember, legtöbbszörre lógó orral tér meg. S ha nincs hal, fizetés sincs.

— Semmi fix?

— Egy fillér sem. Annyi pénz kapunk, amennyi halat fogunk; kilónként és fajtánként fizetnek a halért. A legjobban a nemeshalakat fizetik meg, legrosszabbul a keszegféléket. S persze ezekből van a legtöbb. A szerszámokat magunk vesszük, s magunk javítjuk, nincsen kötélt munkaidő: az anyaggal és idővel mi gazdálkodunk. *Muszáj hajtani magunkat*, reggel négykor-ötör már a vizen vagyunk, s nem fekszünk le korábban, mint aki nyolera jár dolgozni. Egy varsakaró súlya húsz-huszonöt kiló, s egy varsának, ugye, nem egy karója van. Százötven-kétszáz varsát emelgetünk meg naponta... (Egy jól dolgozó halász évente kb. 75 ezer forintot keres — mondta *Pelle László*.)

Farkas Csaba

Marx tér

Azt mondja a bemondó a tévében, hogy a „Marx téren megharapott egy kutytya egy gyereket”. Vajon a börtön felőli oldalon, netán a taxiállomásnál? — gondolok direkt rosszindulatúan a szegedi Marx térre, noha tudom, hogy a bemondó természetesen a budapesti Marx térről beszélt, csak elfelejtette hozzátenni. Hogy elfelejtette, azt most jóindulatúan írom így, mert hát a nagygon sokadik ilyen esetről az ember tudván tudja: a képernyőre kerülők között sokan vannak, akik csak „Budapestben” tudnak gondolkodni, noha Marx tér is van — mondjuk — száz az országban. A Mexikóból éjszakai meccset közvetítő riporter hangját hallom: „tudom, hogy Budapesten már késő van”. Mi is tudjuk. Mégpedig onnan, hogy Mátészalkán vagy Sopronban vagy Baján is éppen annyi az idő. S ezt együtt úgy hívják: Magyarország. A televízió neve pedig: Magyar Televízió. Nem budapesti. Úgy tudom.

BY 07-58

(A napokban egy közlekedéssel kapcsolatos értekezleten voltam, amin elhangzott: vigyáznunk kell az egy-két szabálytalankodó, munkáját nem megfelelően végző buszsofőrre, mert rontják a Volán általános hírnevét. Az emberek ugyanis adót esetben nem x-ről vagy y-ről beszélnek, hanem általánosítanak. Nos a címbeli rendszám csupán az általánosítások elkerülése végett íratott föl.)

Természetesen nem saját tapasztalatból tudom, hogy a szülési fájdalmak néha a legváratlanabb időben, helyzetben jönnek, s akár elsőpró erővel. Például, egy szombat esti séta közben. A diszkó-csúcsforgalom még nem kezdődött el, a körúton egyetlen taxi sem, kinosan hosszúak

a várakozás percei. Míg nem föltűnik egy busz a közelben. Kismama utolsó erejével szaladni kezd, s még épp a megállóban éri a járatot. Megáll a ki sem nyitott első ajtónál, segítkérően a sofőrre néz, aki épp a középső ajtót csukja be, amit talán még nyitva talált volna a kismama, ha sejtene a következő másodpercek történéseit. Mivel szemből futott a buszhoz, el sem tudja képzelni, hogy ne látták volna. Ajtóbeccukás után tehát sofőr kinéz rá, majd komótosan gázt ad, és elhajt szokásosan szédítő 35-ös tempóban a körúton. Kismama pedig sírva fakad, és mindent el sem hinné, ha nem vele történik.

A gyermek különben egészséges.

B. T.